PREDATIE OP LANDSLAKKEN DOOR DE BONTE KRAAI (CORVUS CORONE SARDONIUS) IN DE OMGEVING VAN KIBBOETS NETZER SERENI, ISRAEL

door

Henk K. Mienis

De bonte kraai is in het Midden-Oosten vertegenwoordigd door Corvus corone sardonius (Goodwin, 1976: 127; Wilmore, 1979: 120). Het is een alom aanwezige standvogel in de omgeving van Kibboets Netzer Sereni, Israël. De hoge eucalyptus- en pecanbomen, die men overal in deze nederzetting aantreft, vormen uitstekende nestelgelegenheden. Het nestelen zelf vindt reeds vroeg in het voorjaar plaats en wordt meestal aangekondigd door de luidruchtige komst van de kuifkoekoek: Clamator glandarius, een welbekende broedparasiet van de bonte kraai in Israël.

Wat het voedsel betreft, is de bonte kraai weinig kieskeurig. Net als de meeste andere soorten kraaien is het een echte alleseter. Op zijn menu staan zowel dierlijk als plantaardig voedsel, terwijl meestal ook anorganische stoffen niet ontbreken. Het is dan ook niet verwonderlijk dat ook slakken, soms in grote aantallen, gegeten worden.

In het verleden heb ik drie gevallen kunnen vermelden van predatie op landslakken in de omgeving van Kibboets Netzer Sereni (Mienis, 1980). Deze kunnen nu aangevuld worden met vijf andere waarnemingen. De meeste observaties zijn verricht met behulp van onderzoek van uitwerpselen (faeces) en/of braakballen. Beide zijn herkenbaar aan de dikwijls grote hoeveelheid zandkorrels, die zij bevatten en aan de aanwezigheid van soms de meest vreemde voorwerpen (elastiekjes, zilverpapier, enz.).

Tabel 1 geeft een opsomming van de tot nog toe behaalde resultaten. Daaruit blijkt, dat de bonte kraai predatie uitoefent op vier soorten landslakken (Tabel 2). Dit zijn de vier meest algemeen voorkomende soorten in de omgeving van deze kibboets. Het zijn ook de grootste soorten, die in dit gebied voorkomen.

Meer systematisch onderzoek moet uitmaken of de predatie op landslakken door de bonte kraai ook van invloed is op de uiteindelijke grootte van de jaarlijkse slakkenpopulaties. In ieder geval is het nog een element in de lange lijst van natuurlijke vijanden van de landslakken in Israël.

Abstract: Cases of predation on four species of landsnails: Xeropicta vestalis joppensis, Monacha haifaensis, Theba pisana and Helix engaddensis, by the hooded crow: Corvus corone sardonius, and reported from the neighbourhood of Kibbutz Netzer Sereni, Israel.

Geraadpleegde literatuur:

GOODWIN, D., 1976. Crows of the World. BM(NH) Publ. 771: 1-354. London.

MIENIS, H.K., 1980. New records of predation on snails by the Hooded crow in Israel. - Levantina, 28: 331-332.
WILLMORE, S.B., 1979. Crows, Jays, Ravens and their relatives. 208 pp. T.F.H. Publ., Neptune (Expanded Ed.).

Tabel 1: Gevallen van predatie op landslakken door de bonte kraai (Corvus corone sardonius) in de omgeving van Kibboets Netzer Sereni, Israël.

Soort	aantal exemplaren	soort waarneming	datum
1.Xeropicta vestalis joppensis	24	faeces	26.VI.1979
2.Helix engaddensis	enkele	directe observatie	XI.1979
3.Xeropicta vestalis joppensis	13	faeces	25.IX.1980
4.Theba pisana	1	braakbal	5.XI.1982
Xeropicta vestalis joppensis	3		
5.Monacha haifaensis	1	directe observatie	15.XI.1982
6.Theba pisana	2	faeces	10.V.1983
Xeropicta vestalis joppensis	5		
7.Xeropicta vestalis joppensis	3	faeces	7.II.1984
8.Xeropicta vestalis joppensis	4	braakbal	23.III.1984

Tabel 2: Systematische lijst van landslakken waarmee de bonte kraai (Corvus corone sardonius) zich voedt in de omgeving van Kibboets Netzer Sereni, Israël.

Familie Hygromiidae:

1.Xeropicta vestalis joppensis (Schmidt, 1855).

Familie Helicidae:

2.Monacha pisana (Pallary, 1939).
3.Theba pisana (Müller, 1774).
4.Helix (Pelasga) engaddensis Bourguignat, 1852.

Adres van de schrijver: Mollusc Collection, Zoological Museum, Hebrew University, 91904 Jerusalem, Israel.

Van de redactie:

Voor het eerst is achterin het CB-nummer een register van de gepubliceerde artikelen over het jaar 1990 opgenomen, zodat het voor de lezers gemakkelijker is de artikelen over dat jaar terug te vinden. Een overzicht van de korte berichten, verslagen, boekbesprekingen, enz. wordt opgenomen in het algemene register, dat in de bijlage van het CB verschijnt.